

Om storstreiken

Mandag denne uken ble rundt 25.000 fagorganiserte i privat sektor tatt ut i streik. Når streiken trappes opp fredag, [vil mer enn 40.000 være i streik landet over.](#) Den pågående storstreiken er historisk, da det er den første streiken i eit privat mellomoppgjør noensinne.

Bakgrunnen for streiken er den sterke prisveksten. De siste to årene har prisveksten vært [på over 11%, basert på tall fra SSB](#) (mars 2021 til mars 2023). I de fleste yrker har lønnsveksten vært lavere enn dette.

Vi må regne med at økningen i levekostnader for mange, særlig de fattigste, har vært langt høyere enn 11%. Blant dagligvarene er det særlig basisvarer som kylling, brød, mel, egg og melk som har steget mest i pris. Strøm og husleiepriser, særlig i de store byene, har også økt kraftig. *Offisielle tall på kjøpekraftnedgang og forventet prisvekst bør tas med en klype salt.*

Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) forventer at prisstigningen for 2023 vil være omtrent 4,9%. [LO har krevd 5,0% lønnsøkning for frontfagene, hvor mesteparten skal være sentrale tillegg,](#) det vil si tillegg som alle får. Arbeidskjøperforeningen NHO har foreslått 5,2%, hvorav 1,9% er såkalte «lokale tillegg».

«Lokale tillegg» kan også kalles «luftpenger», da det er opp til partene i den enkelte bedrift å forhandle om dem. *Mange arbeidsselgere, særlig i lavlønte yrker, ser aldri snurten til dette «tillegget».* Forslaget er altså i virkeligheten ikke 5,2%, men 3,3%, altså 1,6% lavere enn den forventede prisstigningen for i år.

Vi har tidligere skrevet om inflasjon og klassekamp. Når prisene stiger raskere enn lønnen, betyr det at reallønnen går ned. Kapitalistene ønsker derfor moderat inflasjon over tid,

for å bremse arbeiderklassens lønnsvekst og holde profitten høy.

Les også:

[Klassekamp mot prisstigninga!](#)

Streikekassene er fulle, og forbundene er økonomisk rustet for langvarig streik. Nå er det opp til grunnplanet å presse pampene til å ikke godta et lunkent kompromiss med arbeidskjøperne.

[Som en kommentator for Tjen Folket Media ganske riktig har påpekt](#), er ikke LO-kravene tilstrekkelige for å ta igjen reallønnsnedgangen til folk flest:

Det store problemet er at kravene fra LO ikke holder. Kjøpekrafta har stupt i Norge og Europa gjennom 2021 og 2022, og nedgangen fortsetter i 2023. Kravet om omtrent 5 prosent lønnsøkning er langt fra nok til å ta igjen de økte utgiftene til strøm, matvarer, drivstoff og lånerenter.

Norske husholdninger fikk i snitt 18.000 kroner mindre å rutte med i 2022, noe som langt overskrider lønnsøkningen i 2022, og som ikke vil bli innhentet med omtrent 5 prosent økning i år. Fra mars 2022 til mars 2023 var prisveksten 6,5 prosent. Dette var høyere enn anslått, og det er ingen garantier for at årets vekst blir 4,9, slik LO legger til grunn i lønnsforhandlingene.

Kort om om lønnsøkning og inflasjon

Arbeidskjøperforeningen NHO har uttalt at den generelle lønnsveksten i år ikke kan overstige 5,2% for at norsk industri ikke skal tape konkurransekraft. Dette baserer seg på et usant premiss. [Som den borgerlige økonomen Kjersti Haugland har påpekt til FriFagbevegelse](#), er den norske kronen relativt

svak i forhold til de valutaene vi handler mest med. Eksportnæringene tjener på lav kronekurs, og har derfor «høy lønnsevne» i år.

En annen innvending som ofte kommer fra borgerlig hold, er at krav om økte lønninger bare vil gjøre inflasjonen verre – dette kalles teorien om «etterspørseldrevet inflasjon». For det første er denne teorien beint ut hyklersk. Hvorfor er det bare økte lønninger for arbeiderklassen som driver inflasjon, men ikke økte lederlønninger, bonuser, renteinntekter og aksjeutbytter for kapitalistene?

For det andre, er det ikke sant at økte lønninger generelt fører til økte priser og redusert kjøpekraft. Høyere lønninger går først og fremst ut over kapitalistenes profitt. ((Se Marx, 1865, «Lønn, pris og profitt». Under «Produksjon, lønn og profitt». [Norsk utgave på nett.](#)))

Det som derimot er sant, er at kapitalistklassen bruker inflasjon som en slegge mot arbeiderklassens levekår. Krav om økte lønninger er den eneste måten kjempe tilbake på innenfor kapitalismens rammer, og så lenge lønnssystemet består. *Men den eneste langsiktige løsningen er at arbeiderklassen tar samfunnsmakta, innfører felleseie over produksjonsmidlene, gradvis eliminerer markedsprinsippet i økonomien og opphever lønnssystemet.* Klassekampen oppheves først i det kommunistiske samfunnet, hvor enhver bidrar etter evne og får etter behov.

Ut på gata 1. mai!

Vi oppfordrer progressive til å slutte seg til røde markeringer på 1. mai, og løfte paroler mot prisstigninga. Her publiseres info om oppmøtetid og sted:

[Ut på gata 1. mai!](#)